

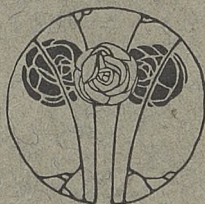
2543

SPRAWOZDANIE

Z ROZWOJU I CZYNNOŚCI TOWARZYSTWA
TANICH MIESZKAŃ DLA ROBOTNIKÓW KATÓŁ.
W KRAKOWIE.

WPISANEGO DO REJESTRU STOWARZYSZEŃ Z OGRAN. POREKĄ
Z DNIEM 1 LIPCA 1897 ROKU.

ZA ROK ADMINISTRACYJNY 1911.

W KRAKOWIE

NAKŁADEM TOW. TANICH MIESZKAŃ DLA ROBOTNIKÓW KATÓŁ.
CZCIONKAMI Drukarni „CZASU”. — 1912.

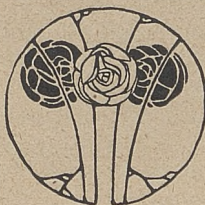
7372

SPRAWOZDANIE

Z ROZWOJU I CZYNNOŚCI TOWARZYSTWA
TANICH MIESZKAŃ DLA ROBOTNIKÓW KATOL.
W KRAKOWIE.

WPISANEGO DO REJESTRU STOWARZYSZEŃ Z OGRAN. PORĘKĄ
Z DNIEM 1 LIPCA 1897 ROKU.

ZA ROK ADMINISTRACYJNY 1911.

W KRAKOWIE
NAKŁADEM TOW. TANICH MIESZKAŃ DLA ROBOTNIKÓW KATOL.
CZCIONKAMI Drukarni „CZASU”. — 1912.

Tym razem już ściśle w czasie przepisany przez statut mogliśmy zwołać Zgromadzenie ogólne dla zdania sprawy z czynności Zarządu Towarzystwa za r. 1911.

Rok ten przeminął bez ważniejszych zdarzeń. Mimo szczerej chęci nie mogliśmy przystąpić do budowy dalszych domów. Oprócz przeszkody wspomnianej w sprawozdaniu zeszłorocznem (projektowana nowa ulica przechodząca właśnie przez plac, który nadaje się najlepiej pod budowę domu), przybył nowy powód. Oto uczyniono nam propozycję nabycia sporego kawałka gruntu we wschodnio-północnej stronie obwodu miasta, pod nader korzystnymi warunkami i po bardzo przystępnej cenie. Miejsce jest suche a położenie jego odpowiada ze wszech miar celowi. Niewątpliwie należy chwycić skwapliwie tak dobrą sposobność założenia drugiej kolonii robotniczej; pierwsza bowiem już w przeważnej części jest zabudowana; zresztą oddawna wyrażaliśmy przekonanie, że pożądaną jest decentralizacya osad budowlanych, choćby dlatego, żeby mieszkania robotników nie były zbyt oddalone od ognisk fabrycznych w różnych stronach miasta się tworzących. Rokowania zaczęte w lecie, z przyczyn nie od nas zależnych przeciągnęły się i musiały być na czas zimy przerwane, ale nie zaniechane. Obecnie sprawa dojrzała i w najbliższych może nawet dniach ma być ostatecznie kontrakt zawartym. Kapitałik więc jaki posiadamy będzie potrzebny na wypłatę ceny kupna, poczem staraniem naszym będzie przystąpić do budowy mieszkań na nowej kolonii. Nie tracimy nadziei, że powoli i fundusze się znajdują na to, zwłaszcza jeżeli jak dotychczas będą nas popierały instytucye i osoby życzliwe a mające zrozumienie narodowych i społecznych zadań Towarzystwa tanich mieszkań dla robotników katolickich.

Jak zapatrujemy się na te zadania, świadczy Modrzejówka. W tem przekonaniu, że niedość jest dać ludności robotniczej tanie, w dzisiejszych stosunkach nawet bardzo tanie mieszkania, czyste, zdrowe i miłe — ale obowiązkiem jest myśleć o zaspokojeniu wyższych dążeń człowieka, podnieść go intelektualnie, moralnie i cywilizacyjnie, założyliśmy tu: Ochronę dla małych dzieci pod kierunkiem Sióstr Miłosierdzia, szwalnię, biblioteczkę i czytelnię. W czytelnii odbywały się dzięki Stowarzyszeniu Niewiast Katolickich, Sodalicyi maryjańskiej i innych zacnych osób zajmujące odczyty o różnych kwestyach żywotnych; odbyło się też kilka przedstawień

amatorskich i parę zabaw towarzyskich urządzonych przez samych mieszkańców Modrzejówki. Najnowszem dziełem bieżącego roku jest świeżo otwarty sklep spożywczy, z którego korzysta wyłącznie tylko kolonia robotnicza, a który oddaje jej niemałe usługi materialne, równocześnie zaś chroni od niebezpieczeństw natury moralnej. W kapliczce przy Ochronie gromadzili się mieszkańcy kolonii na nabożeństwo dzięki proboszczowi miejscowej parafii, ks. Błonarowiczowi, który też niekiedy miewał nauki.

Bez przechwałki można powiedzieć, że wszystkie wymienione wyżej dzieła funkcjonowały prawidłowo i z pożytkiem dla uczestników.

Stan istniejących budynków jest dobrym, przyczyniły się do tego roboty konserwacyjne oraz pewne ulepszenia, które objęły też kanalizację, chodniki na placu kolonii itp.

Niestety obywatelstwo nasze w ostatnim roku mało okazało interesu dla sprawy która jest naszym celem. W ciągu całego roku przystąpił do naszego Towarzystwa jeden nowy członek; z tem większą radością zaznaczamy, że jest nim Najprzew. Ks. Biskup sufragan Anatol Nowak. Natomiast śmierć poczyniła znaczne szczyrby pośród grona Członków Towarzystwa; straty te napełniły nas wielkim smutkiem, tem więcej, że są one zarazem doniosłą stratą całego polskiego społeczeństwa.

Na pierwszym miejscu tej kroniki żałobnej wymienić należy tak wybitną postać, jaką był ks. kardynał Jan Puzyna, książę kościoła silnej woli i wysokiej cnoty, charakter wyjątkowy, człowiek czynu, którego zasługi w obec katedry na Wawelu i diecezji krakowskiej są wiekopomne. Śp. Zenon Stonecki, był do śmierci członkiem naszej Rady nadzorczej, a brał w jej naradach udział żywy mimo wieku podeszłego i początków choroby, której uległ; był on jakby uosobieniem prawości i poczucia obowiązku. Również prawością charakteru i sumiennością w spełnianiu obowiązków odznaczał się śp. Henryk Schwarz, długoletni przewodniczący naszej komisji rewizyjnej, jeden z najpoważniejszych przedstawicieli patrycyatu i kupiectwa krakowskiego, wzór obywatela, który znaczną część życia swego poświęcił w usługach instytucji publicznych i dobroczynnych naszego miasta. Śp. Maryan Sokołowski, znakomity uczony i profesor, był zarazem i obywatelem patriotą, biorącym żywy udział w całym życiu kulturalnem narodu, które sam na wyższy poziom podnosił. Śp. Felicja Koźmianowa, oddana uczynkom miłosierdzia, gorliwie popierała instytucje mające na celu dobro bliźniego. Śp. Edward Wojnarowicz, długoletni członek naszej komisji rewizyjnej, nie żałował czasu i trudu, gdzie tylko chodziło o sprawę dobra publicznego. Na osobną wzmiankę zasługuje śp. Piotr Jędrzejowski, pierwszorzędnny krawiec krakowski, człowiek cichy i skromny, którego ambicją było groszem zapracowanym ciężką pracą życia całego stać się dobroczyńcą dzieła dobra publicznego. Zapisał on między innemi naszemu Towarzystwu tanich mieszkań 16.000 koron.

Tym wszystkim należy się od nas rzewną pamięć i cześć.

Z końcem r. 1911 były w 11 domach nowych i 3 starych (prócz willi) — nie licząc zarządcy i Sióstr miłosierdzia — pomieszczone 92 partye mieszkańców, razem (z rodziną stróża) 513 osób, w tem 226 dzieci niżej lat 14.

Lokatorowie według zawodów dzielili się jak następuje:

7 robotników kolejowych,	1 betoniarz czeladnik,
11 szewców czeladników,	5 robotników w fabryce cygar,
5 krawców „	5 robotników magazynów woj-
3 kowali „	skowych,
4 ślusarzy „	2 palaczy maszynowych,
3 malarzy „	6 woźnych prowizorycznych,
1 tokarz czeladnik,	1 zecer drukarski,
4 stolarzy czeladników,	2 fiaków,
1 piekarz czeladnik,	1 kaflarz,
2 introligatorów czeladników,	1 kolporter księgarski,
2 cieślów „	2 inkasentów,
2 tapicerów „	2 lokajów,
1 kamieniarz czeladnik,	1 strażak pożarny,
1 cyzeler „	1 posługacz cłowy,
1 kotlarz „	3 wyrobników dziennych,
2 murarzy czeladników,	6 różnych zawodów (prączki,
1 szklarz czeladnik,	szwaczki itd.)
1 blacharz czeladnik,	1 stróż Modrzejówki.

Czynsze najmu przyniosły w roku 1911 kor. 16.534.

(W porównaniu w roku 1910 . . . „ 16.700).

Pozorny drobny ubytek tłumaczy się tem, że w roku 1910 ściągnięto także zaległości z roku 1909, a nie dopuszczono do nowych zaległości, których ściągnięcie przeniosłoby się na rok następny. Zresztą czynsze z mieszkań robotniczych pozostały niezmienione, jak dawniej.

Subwencye i dary.

1. Stały zasiłek od Wydziału krajowego na mocy uchwały Sejmowej wypłacany na umorzenie rat kapitałnych od pożyczki hipotecznej zaciągniętej przez Towarzystwo w zakładzie ubezpieczeń robotników od wypadków we Lwowie	1.600 kor.
2. Od Kasy oszczędności M. Krakowa	3.000 „
3. Legat ś. p. Piotra Jędrzejowskiego	
(po potrąceniu opłaty spadkowej)	14.400 „
Dar ks. Piotra Mańkowskiego	100 „
Razem	19.100 kor.

Oto sprawozdanie z działalności Zarządu Towarzystwa i ze stanu Stowarzyszenia. Staraliśmy się przedstawić jedno i drugie przedmiotowo i wiernie, bez ukrywania niedostatków, które sami znamy. Mamy nadzieję, że nabycie nowego gruntu na drugą kolonię robotniczą stanie się pobudką do rozwinięcia energiczniejszej działalności. O jej popieranie usilnie prosimy, pragnąc do takiego rozwoju doprowadzić sprawy Towarzystwa, aby ono mogło członkom swoim zapewnić pobieranie prowizyi od udziałów, czego dziś jeszcze w obec stanu finansowego i przewidzianych wkładów proponować nie możemy, zwłaszcza gdy nie wiadomo jeszcze, jaki los spotka przeciągające się nad miarę nasze zabiegi u władz skarbowych, by zatwierdziły należne uwolnienie większości domów robotniczych od podatków.

Kraków, w kwietniu 1912.

Dyrektor Towarzystwa:

Dr. Kazimierz Smolarski.

Prezes Rady nadzorczej:

Dr. Stanisław Tomkowicz.

Zamknięcie rachunkowe

Towarzystwa tanich mieszkań dla robotników katolików w Krakowie
za rok 1911.

OBRÓT KASOWY.

Liczba porządk.	Wyszczególnienie	Przychód		Rozchód	
		Kor.	h.	Kor.	h.
1	Reszta kasowa z roku 1910 .	1.784	62		
2	Udziały				
3	Pożyczki			4.406	70
4	Procenta	1.694	30	1.836	13
5	Czynsze	16.534	—		
6	Administracya			4.131	91
7	Podatki i należitości . . .			1.143	96
8	Lokacye			23.756	30
9	Inwestycye			1.062	22
10	Subwencye i dary	19.100	—		
11	Wydział krajowy	800	—		
12	Ruchomości i biblioteka . .			371	44
13	Ochronka			2.661	39
14	Pozostałość kasowa na r. 1912			542	87
	Razem	39.912	92	39.912	92

SPIS CZŁONKÓW

TOWARZYSTWA TANICH MIESZKAŃ DLA ROBOTNIKÓW
KATOLIKÓW W KRAKOWIE, Z KOŃCEM ROKU 1911.

- Arcybactwo Miłosierdzia i banku po-
bożnego
- Ks. Biskup Bandurski Władysław
- Dr Bielański Gustaw
- Bielska Zofia
- Dr Biesiadecki Stanisław
- Ks. Błonarowicz Józef
- Dr Bogusz Adam
- Hr. Branicka Jadwiga
- Dr Bujwid Odo
- Dr Buzdygan Mikołaj
- Dr Caro Leopold
- Ks. Dr Chotkowski Władysław
- Spadkobiercy ś. p. Chrzęszczewskiego
Władysława
- Ciechanowska Janina
- Ciechanowska Zofia
- Hr. Czapska
- Dr Creizenach Wilhelm
- Spadkobiercy ś. p. Hr. Dębickiego
Ludwika
- Dura Olga
- Dziewicki Michał Henryk
- Dr Estreicher Stanisław
- Ks. Prałat Dr Gawroński Feliks
- Dr Górski Antoni
- Grodzicki Józef
- Giełgud Adam
- Gniewosz Włodzimierz
- Spadkobiercy ś. p. Głębockiego
Stanisława
- Haller Cezary
- Hendel Zygmunt
- Hupkowa Marya
- Hr. Hussarzewska Jadwiga
- Iwanicki Karol
- Spadkobiercy ś. p. Ks. Jabłonowskiej
Wandy
- Dr Jakubowski Maciej Leon
- Spadkobiercy ś. p. Jałbrzykowskiego
Zygmunta
- Dr Janczewski Edward
- Dr Janiszewski Tomasz
- Jawornicki Józef
- Ks. Jeż Mateusz
- Kaczmarek Władysław
- Dr Kader Bronisław
- Dr Kopf Leon
- Korczyńska Emilia
- Dr Kostanecki Kazimierz
- Kowalski Zygmunt
- Dr Koy Michał
- Spadkobiercy ś. p. Koźmianowej Felicy
- Ks. Krasicki Ksawery
- Kraskowski Jerzy
- Dr Kreutz Feliks
- Kruszyńska Marya
- Dr Krzyżanowski Adam
- Lenert Franciszek
- Dr Lewandowski Ludomir
- Lubomęski Władysław
- Ks. Lubomirska Marya Adamowa

Spadkobiercy ś. p. ks. Łabaja Jana	Starzyńska Eustachowa
Spadkobiercy ś. p. Dra Mańkowskiego	Stowarzyszenie drukarzy i litografów
Leona	Stowarzyszenie kapeluszników, rękawiczników, garbarzy i t.d. w Krakowie
Mańkowski Aleksander	Ks. Dr Spis Stanisław
Madeyska Walerya	Spadkobiercy ś. p. Dra Sokołowskiego
Mazarakowa Stanisława	Maryana
Małachowska Leonilda	Hr. Stadnicki Władysław
Dr Mączka Tomasz	Stadtmüller Karol
Miarczyński Ignacy	Stepowski Wincenty
Morawska Konstancya	Ks. Kan. Sobierajski Józef
Dr Morawski Kazimierz	Dr Surzycki Józef
Ks. Mytkowicz Andrzej	Świderska Marya
Nagel Jan	Świderska Aleksandra
Nitsch Leonard	Dr Szarski Henryk
Ks. Biskup Anatol Nowak	Spadkobiercy ś. p. Schwarza Henryka
Odrzywolski Sławomir	J. E. Hr. Tarnowski Stanisław
Dr Olszewski Karol	Dr Tomkowicz Stanisław
Pakies Józef	Towarz. zaliczkowe w Krzeszowicach
Dr Paszkowski Franciszek	Towarzystwo międzynarodowych wyścigów konnych
Dr Pieniążek Przemysław	Uderski Edward
Dr Piernikarski Zdzisław	Ks. Prałat Wądołny Czesław
Popielówna Zofia	Wańkiewicz Stanisław
Hr. Potocka Andrzejowa	Wężykowa Michalina
Hr. Potocki Adam	Dr Wicherkiewicz Bolesław
Hr. Potocka Anna	Więckowski Czesław
Spadkobiercy ś. p. Ks. Kard. Puzyny	Spadkobiercy ś. p. Wiszniewskiego
Jana z Kozielska	Konstantego
Rosner Antoni	Wiśniowski Leszek
Dr Rostworowski Michał	Woźniakowski Marcyan
Rożnowski Stanisław	Zabłocki Sylwester
Spadkobiercy ś. p. Dra Ściborowskiego	Dr Zdziechowski Marian
Władysława	Zieleniewski Ludwik
Dr Schaitter Ignacy	Zieleniewski Edmund
Spadkobiercy ś. p. Sieglera Juliusza	Żeleński Stanisław
Spadkobiercy ś. p. Ślęka Franciszka	Gabryel
Spadkobiercy ś. p. Słoneckiego Zenona	Żeleńska z Madeyskich Izabela.
Dr Smolarski Kazimierz	
Dr Staniszewski Walenty	

§ 26 statutu Towarzystwa postanawia, że jeden udział wpłacony, t. j. 50 K, nadaje prawo uczestnictwa w Ogólnem Zebraniu z 1 głosem, a każdy członek ma prawo do tylu głosów, ile wpłacił udziałów.

